

27. Nemzetközi Térképészeti Konferencia és az ICA 16. közgyűlés

A Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA) soron következő konferenciáját és közgyűlését 2015. augusztus 23–28. között rendezték Rio de Janeiróban. (Az előzőt 2013 augusztusában Drezdában tartották. /Geodézia és Kartográfia 2013/9–10. 27–30. oldal/)

(Fotó: <http://www.icc2015.org>)

Természetesen az Európán kívüli helyszín miatt várható volt, hogy a résztvevők száma alacsonyabb lesz. Sajnos egyéb szervezési problémák is tovább csökkentették a résztvevők számát, ebből a legnagyobb problémát az online fizetési lehetőség indulásának többhónapos csúszása jelentette, ami bizonyosan hozzájárult a tervezett résztvevői létszám alulmúlásához. A konferencia teljes időtartamára végül majdnem 700-an regisztráltak. Szerencsére a kulturális különbségekből adódó kommunikációs és szervezési problémákból a résztvevők nem sokat érzékeltek.

Tudományos program, kiállítások

A szakmai tudományos program okozta a legkisebb problémákat. A helyiek olyan szakmai csapatot tudtak kiállítani Claudia Robbi Sluter vezetésével, amely megbízhatóan és határidőre elvégezte a majdnem 800 beküldött előadás és kivonat bírálatát. Végül 315 szóbeli előadás kapott lehetőséget a tudományos szekciókban a konferencián, melyből 80-at ajánlottak a nyomtatásában megjelenő konferenciakötetbe és az ICA-hoz kötődő szaklapokba. Az angol, kanadai és amerikai szaklapokon kívül az ICA első tudományos szaklapja, a Taylor and Francis által gondozott International Journal of Cartography első száma is ezekből a szakcikkekből válogatott. Két brazil szaklap (Brazíliai Journal of Cartography, Boletim de Ciências Geodésicas) több számot is megtöltött a konferencia válogatott cikkeiből. A Springer által megjelentetett konferenciakötetbe 26 tanulmány került be.

A 315 előadást (és a 163 posztert) a szervezők 38 témakörbe sorolták be. A legtöbb tanulmány és poszter az adatmodellezés és térbeli elemzés, távérzékelés témakörébe érkezett, amit a távérzékelés és térképfelújítás, majd a tematikus térképészet követett.

A tudományos programhoz tartoznak az ICA bizottsági által a közvetlenül a nagy konferencia előtt rendezett workshopok, szemináriumok is. A kilenc rendezvénynek különféle brazil intézmények (főleg egyetemek) adtak otthont. Rio de Janeirón kívül Curitiba és Niterói városában is szerveztek ilyen rendezvényeket.

A konferenciához kapcsolódóan több térképtörténeti kiállítás nyílt Rio de Janeiróban: a Városi Könyvtárban, a Tengerészeti Múzeumban és a Brazil Történelmi és Földrajzi Intézetben (IHGB). Két brazil intézmény (Hadtörténeti Levéltár, Nemzeti Levéltár) nyitott virtuális történelmi térképkiallítást a konferencia résztvevői számára.

A nemzetközi térképészeti konferenciák rendszeres programja további három kiállítás: az ICA tagországok által beküldött térképek kiállítása, a Barbara Petchenik nemzetközi gyermekrajz-verseny és kiállítás és a technikai kiállítás, ahol cégek, intézmények találkozhatnak be. Az idei kiállításon a megszokott cégek (ESRI, EastView, OCAD) mellett sok brazil állami intézmény és szponzor (pl. Petrobras, Rio de Janeiro város) jelent meg kiállítóként. Meglepetésre a legnagyobb standot a kínai állami térképészeti szervezet (National Administration of Surveying, Mapping and Geoinformation of China, NASG és a Chinese Society of Surveying, Mapping and Geoinformation, CSSMG) állította, melynek még külön megnyitója is volt.

Közgyűlés

A szervezet elsőszámú döntéshozó testülete a közgyűlés, melyeket négyévente rendezünk meg. A közgyűlés két részből állt. Az első, egész napos program, melyre közvetlenül a konferencia megnyitása előtt került sor, részletesen megvitatta a napirendi pontokat, itt mutatkoztak be a vezető pozíciókra pályázó kollégák, illetve a 2019-es konferencia és közgyűlés rendezésére pályázó városok. A közgyűlés megvitatta a tagországok által javasolt bizottságokat, azok munkatervét és vezetőjét is. A közgyűlés második részében, mely a konferencia utolsó napján volt már csak a konkrét szavazásokra, választásra került sor. A közgyűlés után már csak a konferencia záróünnepsége következett.

A tisztújítás eredménye:

Elnök: Menno-Jan Kraak (Hollandia)

Főtitkár: Zentai László

Elnökség: Sara Fabrikant (Svájc), David Forrest (Nagy-Britannia), Yaolin Liu (Kína), Pilar Sánchez-Ortiz Rodríguez (Spanyolország), Monika Sester (Németország), Lynn Usery (Egysült Államok), Vit Voženilek (Csehország), Georg Gartner (Ausztria, előző elnökként). A hét alelnöki helyre kilencen pályáztak, így a szavazásnak komoly tépje volt. Az elnöki és a főtitkári pozícióra egy-egy jelölt volt.

Menno-Jan Kraak az ICA új elnöke

A tagországok 27 bizottságra tettek javaslatot. A 2011–15-ös ciklusban 28 bizottsága volt az ICA-nak, így megtört az a trend, mely szerint a bizottságok száma folyamatosan növekszik.

A közgyűlés fontos napirendje pontja volt az alapszabály módosítása; a módosítási javaslatok elfogadásának feltétele a szavazati jogú tagok abszolút többsége. Mivel a szabályos küldöttekkel képviselt tagországok száma alig haladta meg az abszolút többséget, így a javaslatok elfogadása nem volt egyszerű. Az egyetlen tagországi javaslat Svédországból érkezett, amely a szövetség székhelyének meghatározását az elnök helyett a közgyűlésre bízta. A közgyűlés elfogadta ezt a javaslatot, és a szervezet létrejöttében komoly szerepet játszó Svédország lett a szervezet székhelye. A többi alapszabály-módosítási javaslatot az elnökség terjesztette elő, melyeket a közgyűlés egy kivétellel el is fogadott. Az egyetlen kivétel a szervezet hivatalos nyelvével kapcsolatos javaslat volt. A szervezet két hivatalos nyelve az angol és a francia, melyből utóbbi a meghatározó (legalábbis, ha az alapszabály nyelvi értelmezéséről van szó). Az elnökség javaslata szerint az angol nyelv lett volna a meghatározó, de ez végül nem kapta meg az abszolút többséget.

A tisztújítás mellett a közgyűlés legfontosabb, leginkább várt döntése a 2019-es konferencia és közgyűlés rendezőjének kijelölése volt. Mindkét pályázat (Firenze és Tokyo) erős volt, de a szavazó országok a japánoknak adták a rendezés jogát. A küldöttek valószínűleg pozitívan értékelték a japán kollégák elkötelezett és aktív munkáját az ICA-ban, valamint az előkészületi munkák megalapozottsága (részletes költségvetési tervvel jelentkeztek), míg az olaszok az elmúlt években a korábbiál jóval kisebb számban vettek részt az ICA és a bizottságok munkájában, bár nemzeti szinten aktívak voltak.

A közgyűlés kizárt néhány tagországot és társult tagot, melyek már évek óta nem tettek eleget a tagokkal szemben támasztott követelményeknek. Új tagországot és társult tagokat is elfogadott a közgyűlés. Összességében a tagországok száma kis mértékben csökkent (de a közgyűlés döntése után már csak a valóban aktív országok maradtak), a jelenlegi tagországok száma 71. Érdekes volt Románia helyzete: a közgyűlés az első napon kizárta a romániai tagszerződést, mivel már régóta nem aktívak, nem fizetik a tagdíjat, de a helyszínen lévő fiatal román kollégák közbenjárására a romániai tagszerződést hivatalos levélben kérte az újrafelvételt és vállalta a tagdíjfizetést is (beleolvadva más nagyobb, létező szakmai szervezetbe). A közgyűlés a kérést elfogadta, a második közgyűlési napon újra tagjai sorába fogadta Romániát.

A társult tagok száma viszont olyan fontos szervezetekkel bővült, mint a HERE és az UniGIM.

A közgyűlés feladata volt az előző négyéves ciklus beszámolóinak megvitátása és elfogadása is: elnöki, főtitkári, kincstárosi, könyvvizsgálói beszámolók, bizottsági jelentések. Az elnöki beszámoló a 2011–2015-ös ciklus legfontosabb eredményeinek a következőket tartotta:

Az ICA hosszú évek óta dolgozott azon, hogy tagsági szintjét emelje az ICSU-ban (Nemzetközi Tudományos Tanács). A 2014-es ICSU közgyűlés az ICA-t tudományos unióként ismerte el (az ICA lett a 32. ilyen nemzetközi tudományos szervezet).

Megjelent az International Journal of Cartography, az ICA saját szaklapja.

Az ENSZ szakosított szervezete (UN Committee of Experts on Global Geospatial Information Management, UN-GGIM) elfogadta az ICA javaslatát, és támogatta, hogy 2015–16-os év a Térkép

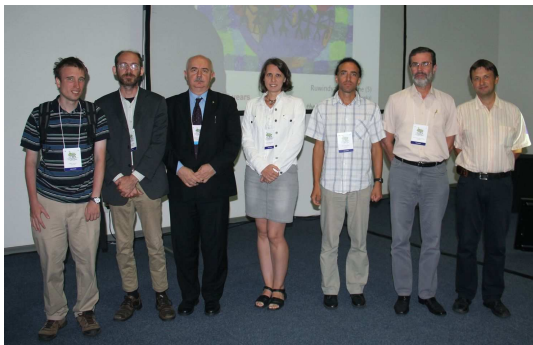
Nemzetközi Éve legyen (International Map Year).

Az Open Source Geospatial Foundation és az ICA együttműködésében 100-nál is több ICA-OSGeo Labs jött létre (Geo4All).

A közgyűlés elfogadta a beszámolókat és a következő ciklus javasolt költségvetését.

A konferencia magyar szempontból

A magyar küldöttség érhetően kisebb volt a két évvel ezelőtti drezdai rendezvényénél. Az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékét négyen képviselték (Gede Máttyás, Irás Krisztina, Jesús Reyes és Zentai László). Szintén az ELTE-t képviselte Hargitai Henrik. Részben ELTE-s színekben volt jelen Jeney János doktoranduszunk, aki doktori kutatását az ELTE és a Drezdai Egyetem közös témavezetése alatt végzi. Szintén a magyar delegáció tagjának tekintettük Bartos-Elekes Zsombor kollégánkat, aki diplomáját és doktori fokozatát az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékén szerezte, és jelenleg a kolozsvári Babes-Bolyai Egyetemen oktat.

A magyar résztvevők (balról jobbra): Jeney János, Hargitai Henrik, Zentai László, Irás Krisztina, Gede Máttyás, Jesús Reyes, Bartos-Elekes Zsombor

A beküldött előadások számát tekintve Magyarország ismét a 10 legaktívabb ország közé került. Tizenegy szóbeli előadást és hat posztert fogadott el a konferencia tudományos bíráló bizottsága. Az alábbi négy előadás bekerült a 80 válogatott tanulmány közé (és szintén elhangzott a konferencián):

J. Reyes, B. Juhász: Hungarian Survey on the Use of Cartograms in School Cartography (megjelent az ICA szaklap első számának első cikként, a teljes szöveg elérhető a kiadó honlapján)

L. Zentai: Generalization Problems of Orienteering Maps (megjelent a Springer előadaskötetben)

H. Hargitai, M. Gede, et. al: Multilingual Narrative Planetary Maps for Children (megjelent a Springer előadaskötetben)

Zs. Harkányiné Székely, I. Walther, Z. Vekérdy, L. Zentai: Selected Examples of Potential Early Cartographic Data Sources for the Carpathian Basin (megjelent a brazil térképész szaklapban)

További tanulmányok, amelyek elhangzottak a konferencián:

Pődör, A. Zentai, L. Révész, A. Dobos, M.: Thematic Maps in Analysing the Prejudice and Preconception in the Fear of Crime of Citizens of a Typical Hungarian Small Town

Irás, K. Nguyen Thai, B.: Positioning and Spatial Search of Maps with Undeterminable Projections

Gede, M.: Thematic Maps on Virtual Globes

Keresztúri, Á. Madarász, B. Őrsi, A. Hargitai, H.: Topography Based Surface Analysis and Morphological Correlation at the Northern Plains of Mars

Faragó, I. Jeney, J.: Landscape Systems in Cartography

Jeney, J.: Ethnic Map of Hungary by Jenő Cholnoky

Jeney, J.: Ethnic Maps in the Workers Atlas by Alexander Radó

Poszterek magyar társszerzőkkel:

Ungvári, Zs. Gede, M.: Estimation of the Real Elevation Values on Flood Basins and Lowlands Based on SRTM and CORINE Data

Kis, R. Czifra, M. Gede, M.: Literature History and Cartography – Kazinczy's Correspondence and Its Cartographical Demonstration

Albert, G. Ungvári, Zs. Merk, Zs. Gede, M.: Map of Ancient Tectonic Forces on Mars - Visualization of a Global Stress-field Model Based on the New Geologic Map of the Red Planet

Castreghini de Freitas, M. I.; Reyes Nunez, J. J.: Course on Geovisualization at the Paulista State University, Rio Claro (Brazil)

Rystedt, B.; Ormeling, F.; Hillier, D.; Bérces, Á.: International Map Year

Jeney, J.: Problems Caused by Generalisation on Ethnic Maps

Szekcióvezetés:

Gede Máttyás: Cartographic Heritage 4

Jesús Reyes: Cartography and Children 2.

Zentai László: Geointelligence and Crime Maps, Orienteering Mapping

Mindenképpen megemlítendő még, hogy a konferenciát megelőző egyik workshop tudományos programját Jesús Reyes szervezte. A workshop négy ICA bizottság (Gyermekek és térképészet, Bolygótérképezés, Vakok és gyengén látók térképei, Térképészet a természeti katasztrófák előrejelzésében és kríziskezelésében) előadásait fogta össze a Cartography Beyond the Ordinary World címmel. A Rio de Janeiro melletti Niterói-ban rendezett workshopon is több magyar előadás hangzott el:

Zentai László: Cartography 2.0 - are we there? (keynote)

Gede Máttyás-Hargitai Henrik: Country Movers – an Extraterrestrial Geographical Application

José Jesús Reyes Nunez, Maria Isabel Castreghini de Freitas: Short course on Map-based Geovisualization at the São Paulo State University

Irás Krisztina: From Thematic Maps to GIS – in School Cartography

Jesús Reyes vezetett egy szekciót a workshopon.

Elkészült az ICA Magyar Nemzeti Bizottság jelentése is (az ICA alapszabálya szerint a tagországoknak négyévente jelentést kell készíteni a közgyűlés számára). A jelentés elkészítéséhez nagy segítséget kaptak a szerkesztők (Zentai László, Jesús Reyes, Gercsák Gábor) a FÖMI-től és a katonai térképésztől. A jelentés elérhető az ICA honlapján (<http://icaci.org/national-reports>).

A konferencia térképkiállítására magyar térképeket is kijuttattunk. A magyar intézményekkel, cégekkel és a brazil szervezetekkel Irás Krisztina, adjunktus tartotta a kapcsolatot. Az országok számára biztosított kiállítási területet maximálisan kihasználtuk. Az alábbi magyar térképek lettek bemutatva:

Pilgrimage Map of the Carpathian Basin (Stiefel EuroCart Kft.)

Wine Regions of Hungary (Stiefel EuroCart Kft.)

Map of the Moon (ELTE)

VFR Chart of Hungary (HM Zrínyi Kft.)

Helikopteres repülési térkép (Navigational Chart for Helicopters) (HM Zrínyi Kft.)

Sopron/Ödenburg – Fertőrákos/Kroisbach (Szarvas András)

Vatican City (GiziMap)

Kyrgyzstan Geographical Map (GiziMap)

Vietnam-Laos-Cambodia Geographical Map (GiziMap)

Székelyföld/Eastern Transylvania Road Map (GiziMap)

Landscape Map of the Carpathian Region (Faragó Imre és ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

A térképkiállításra beküldött térképeket egy zsűri értékelt és mind az 5 kategóriában három díjat adtak ki. Sajnos magyar térkép nem került a díjazottak közé.

A Barbara Petchenik nemzetközi gyermekrajzverseny és kiállítás három korcsoportjában volt magyar induló. 38 ország összesen 189 rajzot válogatott ki a nemzeti versenyek alapján a riói kiállításra. A zsűri döntése alapján egy magyar rajz kapott díjat, Sturcz Valentina: Let the Music for Everyone című rajza 2. díjat kapott a 12 éven felüliek kategóriájában, amelyik a második legnépesebb kategória volt.

A közgyűlési választások eredménye is fontos volt magyar szempontból. A magyar főtitkári pozíció mellett a *Bolygótérképezés bizottság* vezetője a következő ciklusban is Hargitai Henrik lesz. Gede Máttyás felkérték a *Digitális kartográfiai bizottság* elnökhelyettesének. Jesús Reyes két cikluson át vezette a *Gyermekek és térképészet bizottság*ot, így az alapszabály számára nem tette lehetővé a bizottság további vezetését, de elnökhelyettesként továbbra is folytatja munkáját.

Érdekességek

A konferencia alatt osztották ki az ICA kitüntéseit is. Tiszteleti tag lett David Fairbairn (Nagy-Britannia), az ICA korábbi főttkára. További öt kitüntető oklevelet adtunk át olyan szakembereknek, akik kiemelkedő szolgálatot nyújtottak a szervezet számára. Ilyen kitüntető oklevelet kapott Jesús Reyes is az alábbi tevékenységek alapján:

Az ICA *Gyermek és térképészet bizottság* vezetője (2007–2015).

2007 óta a Barbara Petchenik gyermekrajzverseny főszervezője, a nemzetközi zsűri elnöke (2005, 2007).

A Barbara Petchenik gyermekrajzverseny díjnyertes rajzait bemutató négy kötetből három kötet társszerkesztője (2009–2015 között).

A kitüntetett Jesús Reyes

A konferencia nyitó ünnepségének sajátos színfoltja volt a brazil rendezők meglepetése. Egy helyi zeneszerző és egy szövegíró megalkotta az ICA himnuszát, amelyet a brazil Statisztikai és Földrajzi Intézet (IBGE) zenekara és kórusa elő is adott: <http://icaci.org/ica-has-its-own-anthem-icc2015>.

Zentai László